

لږه پوهه

هاشم خان درديال

جنگوي او پښتون د يو نه د بل او د بل نه د بل په چالونو کښې داسې را گېر شي چې بيا په چل نه پوهېږي او د خپل قامي طاقت په ځانې د نورو په رحم کرم وي. مونږ خپل گريوان ته نه گورو خو د بل گريوان به گندي.

د نولي نه چا تپوس او کړو چې کور دې کوم ځانې دے. نولي ووي چې د شپاله يوه غاړه او بله غاړه نو که د پښتون نه څوک تپوس او کړي نو څه به وائي. پښتون ته معلومه ده چې نور په سوونو کلونو تېرېدو باوجود مونږ پاکستان کښې ترقي نه شو کولے. نو د خپل مور او پلار، بچو او خاندان په پرېښودو مجبوره شي او د عربو سرې شگې زرغونوي. اول هلته خپلې ځوانۍ خاورې کړي يا په هېواد کښې ئې مور پلار مړه شي او د هغو دیدار ئې هم نصیب نه شي. بچي يې بې تعليمه پاتې شي او څه پکښې دومره اوکړي چې يو کور جوړ کړي خو خپله او د خپلې کورودانې ځوانې ختمه شوې وي. او پښتانه دلته حيران دي چې ځان ته پښتون، پېښور، کوتې وال، قبائيلي پاکستانے که افغان او وایم او عرب خو ځان ته وئیلے نه شي. ولې چې هر مسافر پښتون ته معلومه ده چې عرب پښتنو ته په ښه نظر نه

د هرې خبرې ښه بد اړخ وي خو د گران باچاخان د پوهې په رڼا کښې هر پښتون ته په ښه هیلو غور په کار دے. لکه باچاخان وائي پوره وي که سپوره وي په شریکه به وي دې دوه خبرو کښې څومره لویه فلسفه او حکمت واضح دے او څومره لوئې مقصد لري خو افسوس هغه څه چې یو قوم د وحدت او ترقۍ په لار گامزن کولے شي پښتون اوس هم د هغې نه محروم دے. پښتنو ته هغه مینه چا ور نه کړه کومه چې هغه هر چا له ورکړې ده. په دې هم هر پښتون له غور په کار دے. پښتون مشر ته عزت ورکوي او د کشرانو سره بې کچه مینه لري او څومره احترام چې د خپلو تور سرو کوي شاید چې د دې مثال بل قوم کښې نه وي. خونن چې د جدید ټیکنالوجۍ تجارتي مارکیټونو مقابل له روانه ده نو پښتون خپله تشه جولی جگوي چې څه وکړي دا نه چې پښتون محنتي نه دے خو پښتون د خپل قام او مشر په ځانې د بل لمنه نیولې ده چې څه به ترې وغورځېږي او زه به ئې راواخلم. خو دے دا پوهه نه لري او په دې سوچ او فکر نه کوي چې د بل لمن ماچرتسه بوځي. دغه وجه ده چې خلق ئې په قسماقسم نورو غولوي او د یو بل سره ئې

گوري. حالانڪي عرب د پښتنو په محنت ښکله شوه دے. ما سره په خپله داسې مشران سعوديان ميلاو شوي دي چې دلته زمونږ ذريعه معاش کجورې يا گلهې، بيزې يا د حاجيانو لوټ مارؤ او مونږ په خپله خپلې خوا بندي لونه د ښځو په مېلو کښې په سرو په سل، سل رiale خرڅې کړي دي اوس هم زمونږ پښې چاؤدلې او مخ لاس د دوږو خر پړوي دا خو دې خارجي ملکونه الله خوشحاله کړي چې زمونږ هېوادونو کښې ئې تيل معلوم کړل کارخانې ئې اولگولې او مونږ په خپته ماره شو.

پښتنې سيمې که څومره زرخيزه او معدنياتو نه ماله مال دي خو پښتانه اوس هم په خپلو بچو تعليم نه شي کولے او نه د علاج طاقت لري او نه ئې څه روزگار شته. او نرخونه دومره گران دي چې که يوشه ليدے شي خو د خوړلو طاقت نه لري. د عربو دولت پنجابيانو ملايانو له راځي او چې پنجابي مليان د پښتنو سره څه کول غواړي هغه کولے شي. او پښتنو ته ئې ټوپکې او بستري په اوگو ايښودې دي چې خپل نسل په خپله ختم کړي. ولې چې پښتانه بې روزگاره دي او څه معاشي ذريعه نه لري. په دې وجه پنجابي مليان په ډير کم عوض پښتنو کښې مذهبي ډلې فرقې جوړې کړي او پښتانه خپلو کښې په جنگ اخته کړي. پښتون قام، پښتو ژبه، پښتون تهذيب تمدن او ثقافت بيخي ختم کړي او د عربو ژبه او

تهذيب د اسلام په نوم قائم کړي.

بل اړخ ته دشمنانو عمران خان د تحريک انصاف په نوم په پښتنو قابض کړے دے چې خيبرپښتونخوا کښې چې څومره تعليمي ادارې دي دهغې نه پښتو ژبه ختمه کړي او يو داسې ټولي ئې تيار کړي دي چې ټولو سکولونو، کالجونو او يونيورستيانو ته هره ورځ ځي او استاذانو، هيډماسترانو، ليکچرانو، پرنسپالانو، پروفيسرانو او چانسلرانو ته هره ورځ وائي چې خپلو ادارو کښې به د زده کوونکو سره په پښتو ژبه خبرې نه کوئ. اول به انگريزي وايئ او که انگريزي نه درځي نو اردو به وايئ. خو نه به خپله خپلو کښې په پښتو ژبې خبرې کوئ او نه به د وړو سره گني د خپلو نوکرو نه به لاس وينځئ.

تاسو ټول په دې خبره غور وکړئ چې دا د پښتنو د نوي نسل او مستقبل سره څومره جبر روان دے چې د خپلې ژبې نه ئې تراوسه محرومه کول غواړي. نه نوي سکولونه، کالجونه او يونيورستۍ جوړولے شي. نه د بجلي کموت پوره کولے شي. نه د نرخونو د کمولو څه فکر لري او نه چا ته هسپتالونو کښې مفت داروگان ورکولے شي. خو يو د پښتو ژبه کښې چې په اسانه تعليم کولے شي او د پښتون قوم د ترقي يو سبب دے په هغه مورنۍ ژبه د تعليم کولو پابندي لگوي. افسوس چې عمران خان له په خپله پښتو ژبه ورتلے او په پنجابۍ او انگريزي نه پوهېدې او چا

ور ته وئيلے چې پښتو ژبه به نه وائې نو هله به ور ته احساس شوے ؤ چې خپله ژبه څومره خوږه وي ايا د دنيا ټولو ملكونو خپله ژبه كښې ترقي نه ده كړې چې د عمران خان پښتو ژبه دومره دشمنه شوې ده. د يو قوم د ترقي دپاره خپله ژبه څومره اهميت لري او اقوامي متحده له اړخه وئيلے شوي دي چې د هر قوم بچي بايد چې په خپله مورنۍ ژبه تعليم حاصلوي.

زه پښتون قام ته دا خپل مخ اووهم كه چغې كوكارې جوړې كړم اسمان ته لاس اوچت كړم كه دا خپلې غوښې د ځان نه پرې كړم چې تاسو ولې د انگرزانو له خپل ووت وركولو اوس ور ته ټينگ شئ. سړي ناسړي ته گورئ خو چې چا دريسې ډنډا راواخسته نو هغه به مو خوښ وي. طالبان چې كوم ځائې دهماكه وكړي او چې هر څومره واړه لوڼې پكښې مړه شي او طالبان بڼه په نره هغه قبوله كړي. خو عمران خان دومره يریدونكے دے چې د طالبانو خلاف د خولې نه أف نه شي ويستلے. او د خاموشه امن پسند مورنۍ ژبې ختمولو پسې ئې راخستې ده. هغه چا ته د حكومت كولو څه حق دے چې عمران خان، نواز شريف وغيره هره ورځ په لكونو روپۍ په خپله سيكورتې خرچه كوي. حالانكې قامي مشران خو پياده هر كور ته ځان يواځې رسوي. پرويز خټك صېب خو د وزيراعلى كرسۍ نيولې ده او د خپل

كور پينځه شپږ زياته ئې اسمبلۍ ته راوستي د ځان نه ئې چاپېره كينولي دي ايا دې صوبه كښې د تحريك انصاف سره نورې تعليم يافته قابلې زياته نه وي چې پرويز خټك صېب د اسمبلۍ نه خپله حجره جوړه كړې ده. سراج الحق صېب چې زما شان ئې كور ليدلي نه ؤ نن ور ته اوگوره خپلې گيرې له څنگه څنې وركوي څه ور ته كم وي. چې په خوب كښې ئې موټر نه ؤ ليدلے نن د موټرو په بدرگه كښې روان وي.

يوه ورځ د ټي وي نمائنده د سراج الحق صېب نه انټرويو اخسته چې تاسو خو ځلمي د كشمير جهاد له لېږئ او هغه هلته مري ايا په تاسو او ستاسو په بچو جهاد فرض نه دے. خپل بچي ولې جهاد له نه لېږئ چې غازيان يا شهيدان شي نو سراج الحق صېب وي چې زما بچي په كالج كښې سبق وائي. نو نمائنده ور ته اووې چې كوم هلكان چې تاسو د كشمير جهاد له لېږئ ايا هغه سكول كالج كښې سبق نه وائي. نو سراج الحق صېب خپل برېت تاؤ كړل. او لاجوابه شو زه ټولو پښتنو وروڼو ته وایم چې اسلام مونږ ته د اتفاق او امن درس راكوي. خو دا زرخریده ملیان صاحبان مونږ پښتانه په خپلو كښې د اسلام په نوم جنگوي او په بين الاقوامي طور اسلام بدناموي.